

RAADSVORSTEL

Rv. nr. : RV 24.0112

B en W-besluit d.d. : 12-11- 2024

B en W-besluit nr. : WJT-262-2024

Naam Programma:

06 Stedelijke ontwikkeling

Onderwerp:

Vaststelling Parapluplan Limes Unesco (ongewijzigd)

Aanleiding:

Naar aanleiding van het doorlopen van de uniforme voorbereidingsprocedure voor het Parapluplan Limes Unesco, dient de raad een besluit te nemen omtrent de vaststelling van het Parapluplan Limes Unesco.

Doel:

Naar aanleiding van de Unesco – werelderfgoedstatus voor Matilo dient de planologische bescherming van de archeologische waarden in overeenstemming te worden gebracht met de eisen die hiervoor in het nominatiedossier worden gesteld. Het betreft enkel het in overeenstemming brengen van de archeologische beschermingsregels in het tijdelijk deel van het omgevingsplan met de eisen uit het nominatiedossier. Een puur technische wijziging. Met het vaststellen van dit parapluplan wordt hieraan voldaan.

Kader:

- Frontiers of the Roman empire - The lower German Limes management plan 2021–2027
- Bestemmingsplannen: 'Oost', 'Roomburg' en 'A4/Cronesteyn'
- Erfgoednota 2014 (verlengd in 2021)

Besluitvorming college

- B&W 23.0501, d.d. 14-11-2023 Kennisgeving en ontwerp besluitvorming parapluplan Limes Unesco;
- B&W 21.0206, d.d. 20-04-2021 Uitbreiding bufferzone Matilo t.b.v. het Unesco nominatiedossier;
- B&W 18.0298, d.d. 12-7-2018 Matilo op weg naar Unesco: Begrenzing kern- en bufferzone Matilo in het Unesco nominatiedossier ;
- B&W. nr. 13.0991 d.d. 12-11-2013, Intentieverklaring werelderfgoed-nominatie.

Overwegingen:

Sinds 2013 participeert Leiden in het proces richting de Unescostatus voor de Neder-Germaanse Limes, met daarin archeologisch rijksmonument Matilo als één van de kernzones langs de Limes en een bufferzone aan de noord-, west en zuidzijde van het monument. Eind juli 2021 is Matilo (als onderdeel van de Neder – Germaanse Limes) aangewezen als Unesco – werelderfgoed. Uit het nominatiedossier vloeit de verplichting tot het planologisch beschermen van de archeologische resten in de bufferzone voort. De kernzone vraagt geen extra bescherming omdat het een rijksmonument is en daardoor al de hoogst mogelijke bescherming heeft.

Aan de Unesco-status is een lang proces van besluitvorming vooraf gegaan waarin de gemeente Leiden heeft meegedacht over de exacte begrenzing van de te beschermen kern- en bufferzone. Uw college heeft in de vergadering van 20-04-2021 besloten tot medewerking aan de nominatie van de kern- en bufferzone

zoals weergegeven in de bijlage 4 van dit raadsvoorstel. Na toekenning van de Unescostatus dienen gemeenten de kern- en bufferzones in het omgevingsplan op te nemen. Op dit moment is met name de bufferzone nog onvoldoende beschermd. Met dit parapluplan wordt in de planologische bescherming van de bufferzone voorzien. Deze technische wijziging betreft dus geen introductie van nieuw beleid, maar een voortzetting van reeds vastgesteld beleid.

Archeologiebeleid bufferzone

In heel Leiden is de archeologie beschermd, vanuit wettelijke verplichting. Via het omgevingsplan wordt geborgd dat archeologische resten worden beschermd, middels het opleggen van onderzoeksverplichting bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ingrepen vanaf een bepaalde oppervlakte en diepte is archeologisch onderzoek dus verplicht. Het door rijk en provincie opgestelde Management Plan voor de Neder-Germaanse Limes schrijft voor dat in de bufferzone een onderzoeksverplichting geldt bij bodemingrepen die groter zijn dan 100m² en dieper reiken dan 30cm. Het wijzigen van de regels is dan ook noodzakelijk. Niet voldoen kan leiden tot een provinciale aanwijzing.

In sommige delen van de bufferzone is Leiden momenteel strenger dan het landelijke en provinciale regime van 100 m² als vrijstellingsgrens. In enkele delen van de bufferzone is de bescherming vanuit het Leidse beleid juist iets soepeler dan noodzakelijk. Het voorliggende plan uniformeert de planregels ter plaatse met de eisen uit het Managementplan en de provinciale regels.

Parapluplan Limes Unesco

De bescherming van de kern- en bufferzone Matilo is nu opgenomen in drie bestemmingsplannen, te weten: 'Oost', 'Roomburg' en 'A4/Cronesteyn'. Het doorvoeren van bovengenoemde aanpassing zal geschieden via het vaststellen van een zogenaamd paraplubestemmingsplan (hierna: parapluplan). Met dit planfiguur is het mogelijk de regels omtrent, bijvoorbeeld, de bescherming van archeologische waarden van het tijdelijk deel van het omgevingsplan (drie bestemmingsplannen) in één keer herzien. Als plangebied worden de gehele kern- en bufferzone meegenomen, ook wanneer er in principe geen aanpassing aan het archeologische beschermingsniveau is benodigd. Het toch opnemen van deze locaties in het parapluplan biedt als voordeel dat er een overzichtelijk, eenduidig en duidelijk beeld ontstaat van de archeologische bescherming van de kern- en bufferzone.

Concreet worden de volgende wijzigingen/herzieningen voorgesteld:

- De delen van de bufferzone waar nu sprake is van een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 5 krijgen een nieuwe dubbelbestemming Waarde-Archeologie 8 (limeszone). Hier zullen de regels iets strenger worden dan voorheen en wordt onderzoek nodig bij 100m² in plaats van 250m².
- De delen van de bufferzone waar nu sprake is van een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 3 krijgen tevens de nieuwe dubbelbestemming Waarde-Archeologie 8 (limeszone). Hier wordt de vrijstellingsgrens conform de regels bufferzone van 30 m² naar 100 m² gewijzigd.
- Drie smalle stroken welke binnen de kernzone vallen en onder het beschermingsregime Waarde-Archeologie 1 vallen, krijgen een dubbelbestemming Waarde-Archeologie 8 (limeszone).
- Het overgrote deel van de kernzone behoudt dus de huidige dubbelbestemming Waarde-Archeologie 1 en wordt uitgebreid conform de aanwijzing als archeologisch rijksmonument.
- De delen binnen de bufferzone waarvoor nu Waarde-Archeologie 9 geldt, behouden deze dubbelbestemming daar het beschermingsniveau voortvloeit uit de bescherming AMK-terreinen, conform de provinciale Verordening Ruimte.

Daarnaast zijn er delen van de bufferzone waar geen dubbelbestemming ter bescherming van de archeologische waarden is opgenomen. Deze zones aan de westzijde van het monument, vallende

binnen de bufferzone, waar als gevolg van archeologisch onderzoek en opgravingen geen archeologische resten meer aanwezig zijn, krijgen ook in het parapluplan geen dubbelbestemming. Aangezien hier geen archeologische resten meer te verwachten zijn, is het niet wenselijk om regels voor bewoners e.d. onnodig te verzwaren.

De dubbelbestemming Waarde – Archeologie 8 betreft het beschermingsregime van de bufferzone. Aan deze dubbelbestemming zijn tevens planregels toegevoegd op aanwijzing van de provincie. Deze regels betreffen een verzwaarde motiveringsplicht bij ontwikkelingen in de bufferzone. Aan artikel 5.3.2 en 6.3.2 is een lid toegevoegd om deze motiveringsplicht te waarborgen: *De aanvrager van de omgevingsvergunning kan gevraagd worden een nadere motivatie aan te leveren waaruit het maatschappelijk belang van de ontwikkeling op deze locatie wordt aangetoond.*

Ontwikkelingen in het gebied

Grenzend aan de kern- en bufferzone vinden ruimtelijke ontwikkelingen plaats. Dit betreft de plannen van De Sleutels en Portaal in de Rivierenbuurt.

In de voorbereidingen voor deze wijkvernieuwing heeft een gesprek plaatsgevonden met de provincie waarin de maatschappelijke noodzaak van de ontwikkeling is besproken. De provincie ondersteunt de wijze waarin de gemeente binnen deze ontwikkeling om wil gaan met archeologische resten in de Unesco bufferzone.

Financiën:

Overeenkomstig artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), dienen gemeentelijke kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van bepaalde bouwplannen te worden verhaald middels het vaststellen van een exploitatieplan. Hiervan kan worden afgezien wanneer kostenverhaal anderszins verzekerd is. Met het wijzigen/herzien van de planologische bescherming van archeologische waarden wordt niet voorzien in extra bouw mogelijkheden. Daarmee vervalt de noodzaak tot het vaststellen van een exploitatieplan.

Inspraak/Participatie:

Zoals bovenstaand is aangegeven wordt er met dit bestemmingsplan geen nieuw bouwplan mogelijk gemaakt. Het betreft een technische wijziging volgend uit de Limes Unesco-aanwijzing. Er is derhalve afgezien van publieksparticipatie.

Vorbereidingsprocedure

De uniforme voorbereidingsprocedure is gestart na publicatie van de ontwerpbesluiten en aansluitend de ter inzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan (van 17 november tot 29 december 2023) voor het indienen van zienswijzen. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Evaluatie:

Niet van toepassing

Bijgevoegde informatie:

1. Bijlage 1 - BP Limes Unesco (toelichting en regels);
2. Bijlage 2 – BP Limes Unesco (verbeelding);
3. Bijlage 3 – Kaart kern- en bufferzone.

RAADSBESLUIT:

De raad van de gemeente Leiden:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders (Raadsvoorstel 24.0112 van 12 november 2024), mede gezien het advies van de commissie Stedelijke Ontwikkeling,

BESLUIT

1. Het Paraplubestemmingsplan Limes Unesco met identificatienummer NL.IMRO.0546.BP00661-0301, alsook de ondergrond digitaal en analoog ongewijzigd vast te stellen;
2. Geen exploitatieplan vast te stellen ten behoeve van het bestemmingsplan 'Limes Unesco', daar er geen wettelijke noodzaak toe bestaat;

Gedaan in de openbare raadsvergadering van 17 december 2024,

de plaatsvervangend griffier,

G.F.C. van Leiden

de voorzitter,

P.J. Heijkoop